

Το Bauhaus, ο Ι. Δεσποτόπουλος και ο μοντερνισμός

Ο αρχιτέκτονας Λουκάς Μπαρτατίλας και η Ρεγγίνα Μπίτνερ, αναπληρώτρια διευθύντρια του Ιδρύματος Bauhaus Dessau, μιλούν για τη μόνιμη έκθεση στο Ωδείο Αθηνών

ΤΗΣ ΜΑΙΡΗΣ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ

Είναι ο μοναδικός Έλληνας αρχιτέκτονας που ήρθε σε άμεση επαφή με τις ιδέες και τα έργα του Bauhaus. Πιστεύεται ότι υπήρξε μαθητής του ιδρυτή της σχολής, Βάλτερ Γκρόπιους, αν και δεν υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν επισήμως την εγγραφή του. Το βέβαιο είναι ότι έζησε στη Βαϊμάρη μέχρι το τέλος του 1923 γνωρίζοντας από κοντά τη δουλειά στο Bauhaus (παρακολουθώντας πιθανόν και κάποιες διαλέξεις).

Ο πρωτοπόρος της Αρχιτεκτονικής, Ιωάννης Δεσποτόπουλος (1903 - 1992), βρήκε το «μόνιμη στέγη» στο πλέον δημοφιλές, αλλά και ημιτελές έργο του, στο Ωδείο Αθηνών, καθώς αύριο ανοίγει για το ευρύ κοινό η μόνιμη έκθεση «Από το κτίριο στην κοινότητα: Ο Ιωάννης Δεσποτόπουλος και το Bauhaus», που διοργανώνει το Ινστιτούτο Γκαίτε σε συνεργασία με τα Αρχαία Νεοελληνικής Αρχιτεκτονικής του Μουσείου Μπενάκη και το Ωδείο Αθηνών στον πρώτο όροφο του ανακαινισμένου κτιρίου. Πρόκειται για εκδοχή της έκθεσης που είχε διοργανωθεί το φθινόπωρο του 2019 στο υπόγειο του κτιρίου με αφορμή τη συμπλήρωση 100 ετών από την ίδρυση του Bauhaus. «Μέσα από την έκθεση, τιμώνται και αναγνωρίζονται τόσο το κτίριο του Ωδείου Αθηνών, ένα εξέχον

δείγμα του αθηναϊκού μεταπολεμικού μοντερνισμού, όσο και ο αρχιτέκτονας του, ένας πρωτοπόρος Έλληνας του 20ού αιώνα» λέει στα «ΝΕΑ» ο επιμελητής της έκθεσης, αρχιτέκτονας Λουκάς Μπαρτατίλας. «Αυτό δεν γίνεται όμως με έναν τρόπο που αποδίδει τιμή για κάτι παλιό και ήδη ξεχασμένο, το οποίο δεν αναγνωρίστηκε όταν θα έπρεπε. Αντίθετα, η έκθεση και το κτίριο συμμετέχουν, με τον τρόπο τους, ενεργά στη σημερινή εικόνα και αντίληψη που έχουμε για την Αθήνα, όχι με την κατάθεση μιας νέας αρχιτεκτονικής πρότασης, αλλά με την ανάδειξη ενός υπάρχοντος κτιρίου και του επίκαιρου οράματος του Δεσποτόπουλου για τη θέση του στην πολιτιστική ζωή της πρωτεύουσας, όταν το σχεδίασε πριν από σχεδόν 60 χρόνια».

Η έκθεση, σύμφωνα με τους διοργανωτές, λειτουργεί ως προτροπή προς τους επισκέπτες να συνεχίσουν την περιήγησή τους στους υπόλοιπους χώρους, με την επιδίωξη να γίνει κατανοητή η πρόθεση του αρχιτέκτονα να λειτουργήσει το Ωδείο ως μέσο σύστασης μιας κοινότητας, η οποία θα μοιράζεται δημιουργικά το ενδιαφέρον της για τη μουσική και τις τέχνες. Σε ποια σημεία όμως μπορούμε να διακρίνουμε τα ίχνη του Bauhaus στο εν λόγω έργο του Δεσποτόπουλου; «Το Bauhaus, όπως το είχε κατανοήσει ο Δεσποτόπουλος, δεν μπορεί να

γίνει εύκολα οπτικά αντιληπτό στο Ωδείο. Όπως είχε πει, το Bauhaus ήταν ένας τρόπος να βλέπει και να αντιλαμβάνεται κανείς την πραγματικότητα. Ήταν, δηλαδή, περισσότερο μια έννοια παρά μια μορφή, που πιθανώς απέχει από αυτό που σημαίνει σήμερα το Bauhaus για τον περισσότερο κόσμο» μας εξηγεί ο κ. Μπαρτατίλας, ο οποίος σε μορφολογικό επίπεδο ξεχωρίζει ως «ίχνη» του Bauhaus μεταξύ άλλων τον χώρο του δεύτερου υπογείου, με το παρεκκλήσι, το αίθριο και τον μεγάλο και ευέλικτο χώρο εκδηλώσεων, αλλά και τις αίθουσες διδασκαλίας του ορόφου, με τις ιδιαίτερες πόρτες, το λιτό έπιπλο, τον έντονο τούβλινο τοίχο και τα μεγάλα φωτεινά ανοίγματα προς την πόλη.

ΡΕΓΓΙΝΑ ΜΠΙΤΝΕΡ. Τελικά το Bauhaus απλώς αντιγράφηκε στην Ελλάδα ή όντως αφομοιώθηκε; ρωτάμε τη διευθύντρια της Ακαδημίας και αναπληρώτρια διευθύντρια του Ιδρύματος Bauhaus Dessau, Ρεγγίνα Μπίτνερ. «Ούτε αφομοιώθηκε ούτε αντιγράφηκε, αλλά έπαιξε ρόλο σε έναν περίπλοκο συνυφασμένο χώρο συγγενειών, απηχάσεων, μεταφοράς γνώσης και σχέσεων ανταλλαγής με τον μοντερνισμό στην Ελλάδα, στον οποίο συμμετείχαν και προσωπικότητες του Bauhaus όπως ο Ιωάννης Δεσποτόπουλος. Η έκθεση είναι μια υπέροχη απόδειξη αυτού» απαντά και υποστηρίζει πως το Bauhaus μάς απασχολεί έναν αιώνα μετά τη γέννησή του, καθώς «ήταν μέρος ενός ευρέος κινήματος που εγκατέλειψε ριζικά τις απαρχαιωμένες παραδόσεις σχετικά με τα κτίρια και την κοινωνική συνάφεια της αρχιτεκτονικής».

INFO

Η έκθεση «Από το κτίριο στην κοινότητα: Ο Ιωάννης Δεσποτόπουλος και το Bauhaus», από 22/3, 10.00-22.00, εκτός Κυριακής, Ωδείο Αθηνών (Ρηγιλλης και Βασ. Γεωργίου Β' 17-19). Είσοδος ελεύθερη.

Αποψη της έκθεσης στο Ωδείο Αθηνών

ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ